

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Milena Losmanová

Posudek oponenta

Anglické prosté perfektum a jeho české překladové protějšky

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky
Praha, červen 2015

Bakalářská práce je příspěvkem k popisu anglického prostého perfekta a jeho českých překladových protějšků. Zaměřuje se přitom na jednotlivé významy perfekta a faktory, které přispívají k identifikaci daného významu ve větě. Jako ukazatele významu používá autorka české překlady anglických perfektních vět. V teoretické části autorka přehledně popisuje prosté perfektum a jeho jednotlivé významy, přičemž se nejvíce opírá o Leechovu klasifikaci. Dále popisuje adverbia, která jsou s jednotlivými významy spjata, nastiňuje kategorii českého vidu a otázku korespondence mezi perfektem a dokonavým videm, tj. otázkou, kterou se zbyval již Mathesius.

Metodologicky je práce založena na excerpci 100 anglických vět se slovesem v prostém perfektu a jejich překladových protějšků, získaných pomocí paralelního korpusu InterCorp. Příklady jsou zkoumány z několika hledisek. Nejdříve autorka zkoumá příklady ze syntaktického hlediska, tj. zkoumá, v jakém typu vět se perfektum vyskytuje nejčastěji. Analýza ukazuje, že ve většině případů se perfektum vyskytuje ve větách závislých (41 případů) a ve větách jednoduchých (29 procent). V jedné z klíčových kapitol (4.1.5) autorka klasifikuje příklady z hlediska jejich významu. Zde je třeba konstatovat, že v několika případech (viz níže) je určení konkrétního významu chybné, což může vést ke zkreslení celkových výsledků práce. V dalších kapitolách si autorka všímá formálních rysů perfekta, sémantiky jednotlivých sloves a užití časového určení. V neposlední řadě je pozornost věnována kontrastivnímu pohledu. U českých ekvivalentů autorka zkoumá zejména kategorii času a vidu. Analýza ukázala, že v 85 procentech případů převažuje překlad pomocí minulého času, a v 63 procentech převažuje v češtině vid dokonavý. Co se týče otázky, zda existuje korespondence mezi perfektem a dokonavým videm, dochází autorka k závěru, že v necelých dvou třetinách případů korespondence skutečně existuje.

Celkově lze práci považovat za zdařilou. Nutno však konstatovat, že vlastní analytická část není vždy zcela přehledná. Autorka analyzuje několik aspektů, přičemž však mezi nimi nehledá korelace. Bylo by přínosné, pokud by se autorka v závěru analýzy pokusila hledat mezi jednotlivými zkoumanými aspekty souvislosti. (Například souhrnná tabulka 14 na str. 38 by mohla zahrnovat oba klíčové aspekty (vid i čas). Výtky lze mít i k abstraktu (abstrakt je v podstatě totožný se zadáním práce, přestože by abstrakt měl shrnovat i vlastní průběh a základní výsledky práce) a českému resumé, které obsahuje několik nepřesných překladů a „krkolomných“ konstrukcí.

Otázky k obhajobě / Poznámky k jednotlivostem:

- Třetí kapitola Material and Method by mohla být obsáhlejší. Zcela chybí metodologický postup, který by měl v této kapitole být popsán. Bylo by možné upřesnit, jakým způsobem probíhala excerpce příkladů? Jakým způsobem jste přistupovala k případům, kdy se ve větě perfektem vyskytlo dvakrát (např. na str. 32, př. 29). Byl zařazen do analýzy pouze jednou?

Ústav anglického jazyka a didaktiky

- s. 20 – př. 3 – „I have already mentioned“ klasifikujete jako „comment clause“. Není comment clause spíše „I believe“? Mohla byste vysvětlit pojem „comment clause“? Váš komentář k příkladu 3 mi není zcela jasný: „Even clauses that are syntactically content clauses can be classified as comment clauses because they have the same function“.
- s. 19-22 – kapitola 4.1.1 se věnuje prostému perfektu ze syntaktického hlediska, bohužel je však nepřehledná. Je poměrně obtížné zorientovat se, k čemu se jednotlivé tabulky a příklady vztahují, a který jev mají ilustrovat (tabulka k příslovečným větám zcela chybí)
- s. 26 – Uvádíte, že „some uses, however, are context-independent...“ V jakém smyslu užíváte tohoto termínu?
- Mohla byste upřesnit, jakým způsobem jste postupovala při posuzování jednotlivých významů perfekta? Stanovila jste si nějaká kritéria? Několik příkladů bych klasifikovala jiným způsobem: s. 29 (př. 22) – nemohlo by být chápáno jako resultative nebo recent past; př. 23, 29, 30 – chápala bych spíše jako resultative past?
- s. 33 – př. 31 – nezvažovala jste vyřadit případy, kdy perfektum odkazuje do budoucnosti?
- s. 33 – v tabulce 12 uvádíte, že ve dvou případech byly věty ilustrující Indefinite a Resultative use přeloženy pomocí přítomného času. Mohla byste uvést konkrétní příklady? Případá mi, že tyto významy překlad pomocí přítomného času neumožňují.

Jazykové a formální nedostatky:

- chybí čárka před „since“ (s. 1, s. 16)
- s. 11 – Quirk et al. (autorem gramatiky je kolektiv, nikoli pouze Quirk)
- s. 13 (a jinde) – tečky se píší až za koncem závorek
- časté chyby v užití členu: s. 4 (Old English), s. 19 (a detailed analysis, the present tense, the table 3 nebo Table 3), s. 26 (the examples), s. 29 (a dynamic telic verb), s. 32 (in the case of)
- název kapitoly 2.8.2 není zcela vhodný – v názvu se obvykle necituje ani neodkazuje na literaturu
- zavedení samostatné kapitoly 2.8.3 je redundantní, obsahuje pouze jeden odstavec, který je citací z článku prof. Duškové. Vhodnější by bylo zařadit jej do předchozí kapitoly.
- s. 18 – chybí „was“ v konstrukci „was based“
- s. 19 – slovosled: „usually has...“
- s. 19 – měla jste pravděpodobně na mysli „multiple sentence“ (nikoli „compound“)
- s. 28 – místo „the problematic thing arose“ – „a problem arose“
- s. 29 – u př. 23 je uveden jiný kód než u stejného příkladu v apendixu (na str. 46)

Závěr: Přes výše zmíněné nedostatky splňuje práce Mileny Losmanové požadavky kladené na bakalářskou práci. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *velmi dobře*.

PhDr. Gabriela Brůhová, Ph.D.

V Praze 15.6.2015

